

Čipflácia

6.7.2026 - Katarína Ševčíková | INESS

Technologický pokrok sme si zvykli spájať so zlacňovaním - defláciou. Viac výkonu za menej peňazí. Lepší telefón za podobnú cenu. Väčší disk, viac pamäte, rýchlejší procesor. Lenže technologická revolúcia môže mať aj opačný krátkodobý efekt. Ak nová technológia prudko zvýši dopyt po niečom, čo sa nedá rýchlo vyrobiť vo väčšom množstve, cena začne rásť.

Umelá inteligencia dnes tento tlak vytvára najmä pri pamäťových čipoch. Moderné AI okrem výpočtového výkonu potrebujú aj obrovské množstvo veľmi rýchlej pamäte. Volá sa HBM, High Bandwidth Memory, a stala sa jedným z úzkych hrdiel celej AI infraštruktúry.

HBM pamäte sa vyrábajú na tých istých výrobných linkách a z tých istých kremíkových doštičiek, ako bežná pamäť do notebooku či mobilu. Každá výrobná linka pritom podlieha prísnemu zákonu nákladov obetovanej príležitosti. Ak vyrobí HBM čip, nevyrobí čip bežnej pamäte.

Rozdiel medzi pamäťou bežnej elektroniky a AI je veľký, a to v dvoch smeroch naraz. Prvý je v spotrebe na jedno zariadenie. Kým do telefónu ide len malý kúsok, jeden jediný AI server jej pohltí toľko ako celá miestnosť bežných počítačov. Druhý je v ochote zaplatiť. Pre elektroniku je pamäť len jedným z mnohých komponentov. Pre AI je pamäť spolu s výpočtovým výkonom jadrom celého biznisu.

Drahé pamäte nie sú chyba, ale signál

Náhly a obrovský dopyt po pamätiach do AI serverov narazil na obmedzenú ponuku. Výsledkom je vysoká cena. Apple zdvihol ceny svojich produktov v priemere o pätinu. V ten istý deň zdražili konzoly Xbox. Analytici už pre tento jav používajú výraz „chipflation“.

Víťazi sú v tejto fáze pomerne jasní. Samsung, SK Hynix a Micron tvoria takmer celý trh pamäťových čipov a z prudkého nárastu dopytu profitujú. Micronu za posledný rok výrazne narástli akcie a čistý zisk sa mu v poslednom kvartáli takmer strojnásobil. Samsung očakáva takmer trojnásobný rast prevádzkového zisku a SK Hynix mal už minulý rok v októbri zabezpečený dopyt na celú produkčnú kapacitu pre rok 2026.

Pre mnohých to bude znieť ako nespravodlivosť. AI požiara produkčné kapacity, cena stúpa, zákazník platí a výrobca pamäte bohatne. Avšak vysoká cena a vysoký zisk nie sú zlyhaním trhu. Práve oni rozhodujú, kam vzácne pamäťové čipy pôjdu a zároveň vysielajú signál, aby ich niekto začal vyrábať viac.

Každá revolúcia má svoj vzácny vstup

Súčasná situácia nie je bezprecedentná zvláštnosť éry umelej inteligencie. Automobilová revolúcia pre potrebu pneumatík vyhnala dopyt po kaučuku tak prudko, že svetová spotreba sa každých pár rokov zdvojnásobovala. Elektrifikácia spravila z medi kľúčový vstup na drôty a zdražila ju všetkým ostatným, čo med' spracúvali. Železničná horúčka vyhnala cenu železa a predražila všetko, čo sa z neho vyrábalo.

Všetky tieto epizódy spája rovnaký ekonomický mechanizmus: ponuku vzácneho vstupu nemožno nafúknuť zo dňa na deň. Kedysi musel dorásť strom alebo sa musela vyhlíbiť baňa, dnes treba postaviť a rozbehnúť továreň na čipy, čo tiež môže trvať roky. Úzke hrdlo má zakaždým inú podobu, ale

výsledok je rovnaký. Kým ponuka dobehne, cena musí vyskočiť.

Cena bolí, ale ukazuje cestu

Výrobcovia pamäťových čipov už ohlasujú nové továrne a do odvetvia prúdia masívne investície. Kórea so Samsungom a SK Hynixom predstavila investície za vyše 576 miliárd dolárov, Micron sype 200 miliárd do USA a ďalších takmer 10 miliárd do Japonska, a v Číne vstupuje do uvoľnenej medzery nový výrobca CXMT.

Keby sme výrobcom v mene spravodlivosti tieto zisky zobrali, či už cenovým stropom alebo mimoriadnou daňou, umlčali by sme práve ten signál, ktorý má nedostatok v strednodobom horizonte vyriešiť. Zostali by sme s nedostatkom, len bez nádeje, že sa niekto ponáhľa ho odstrániť.

Nepohodlie v peňaženke spotrebiteľa a tučné marže výrobcov nie sú dve rôzne krivdy, sú to dve strany toho istého nevyhnutného signálu. Je to cenový systém, ktorý prideluje vzácny zdroj tam, kde je najnaliehavejšie žiadaný tými, čo zaň vedia zaplatiť. A zároveň čo najhlasnejšie volá po novej výrobe.

<https://iness.sk/cipflacia>